

Informe sobre la població que no és usuària de les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Municipals

Resum executiu

Sumari

Introducció	2
1. Usuaris de les biblioteques de la XBM i no usuaris	2
Els conceptes d'usuari / no usuari	2
Usuaris i no usuaris a la província de Barcelona.....	2
El perfil dels no usuaris de les biblioteques.....	3
Consum cultural en general	4
La motivació del no ús de les biblioteques de la XBM.....	5
Tipologia de consum cultural i no ús de les biblioteques.....	5
2. Conclusions i propostes d'actuació.....	5
Conclusions: dades rellevants.....	6
Propostes d'actuació.....	7
Annex 1. Fonts d'informació	8
Fonts d'informació generals	8
Fonts d'informació pròpies de la GSB.....	8
Fonts d'informació sectorials.....	8

Introducció

Aquest informe pretén aportar elements de reflexió a partir dels quals poder fer un pla que tingui per objectiu acostar de forma efectiva serveis de biblioteca pública a persones que avui no en són usuàries de manera que n'esdevinguin.

L'informe presenta en primer lloc una aproximació al concepte d'usuari i per oposició al de no usuari, per després fer una aproximació quantitativa al nombre de persones que a la província de Barcelona estarien integrades en un d'aquests dos grups segons quina sigui la seva relació amb els serveis bibliotecaris de la província. Un cop establertes aquestes dades, l'informe mira de caracteritzar el més possible els no usuaris tenint en compte que tenen aquesta condició diferents perfils de persones. Finalment, l'informe presenta una sèrie de recomanacions a tall de conclusió.

Sempre cal tenir en compte, que l'estudi presenta aproximacions i conclusions vàlides per a la població de la província de 14 anys i més, així doncs en queden exclosos els infants. Aquest fet està motivat perquè la major part de les fonts d'informació consultades coincideixen a establir un límit d'edat per sota del qual no presenten informació.

1. Usuaris de les biblioteques de la XBM i no usuaris

Els conceptes d'usuari / no usuari

Segons la norma ISO 2789:2003 el terme usuari designa la persona destinatària dels serveis de la biblioteca, així doncs com que les biblioteques de la XBM s'adrecen al conjunt de la ciutadania, segons aquesta norma tindrien la condició d'usuaris tot els ciutadans de la província. Ara bé, una altra norma ISO, la 11620:2000, considera l'usuari com la persona que ha visitat la biblioteca (...) durant el darrer any. És emprant aquesta darrera especificació que en aquest informe es distingeixen usuaris i no usuaris, els primers serien les persones que han visitat la biblioteca com a mínim un cop durant el darrer any i els segons els que no ho han fet durant aquest període.

Per tot plegat abans d'entrar a caracteritzar les persones no usuàries de les biblioteques de la XBM, s'ha mirat de determinar quants dels ciutadans de la província de Barcelona són efectivament usuaris de les biblioteques de la XBM i per oposició quants no en són usuaris.

Usuaris i no usuaris a la província de Barcelona

Determinar el nombre de persones que fan ús o que no fan ús dels serveis de les biblioteques públiques de la XBM és complicat.

S'ha tingut en compte i contrastat dades procedents de diverses fonts d'informació¹ per acabar establint un nombre d'usuaris i de no usuaris que permeti tenir una base per referir-hi altres dades relatives i que ajudin a dimensionar i a fer una aproximació als diferents perfils de no usuaris.

Per això i com que les fonts d'informació per a aquest estudi es refereixen a universos d'estudi diferents, a moments diferents, i estan basats en diverses tècniques d'investigació s'ha fet l'exercici d'extrapolar els resultats de les diverses fonts d'informació i aplicar-los a un únic any de referència: 2008.

El nombre d'usuaris inscrits en el registre de la XBM a finals de 2008 arribava a l'1.920.307, dels quals 1.649.762 (85,9%) tenien 14 anys o més.

Altrament de l'anàlisi de les dades del servei de préstec de l'any 2008, se'n desprèn que aquest servei va ser emprat per 629.912 usuaris, dels quals 498.525 tenien 14 anys o més.

A partir de les diverses fonts consultades el nombre d'usuaris de les biblioteques de la XBM es situaria entre el 25% i el 30% de la població de 14 anys i més, i es pot establir que:

¹ La referència a les fonts d'informació emprades es troba a l'annex 1.

- Dels 1.649.762 d'usuaris inscrits majors de 14 anys que consten a la base de dades, 1.239.404 (67,2%) reconeixen tenir carnet; això suposa que a la base de dades hi ha 410.358 registres que correspondrien a usuaris que no són conscients de ser titulars del carnet de biblioteca.
- Dels 1.239.404 usuaris que reconeixen tenir carnet haurien anat a la biblioteca 861.894 usuaris (69,5%) i no hi haurien anat la resta, 377.510 usuaris (30,5%).
- El 67,2% de la població de més de 14 anys ni té carnet, ni va a la biblioteca, això es correspondria amb 3.107.760 persones.

Així doncs, els no usuaris de les biblioteques serien els que no van a la biblioteca:

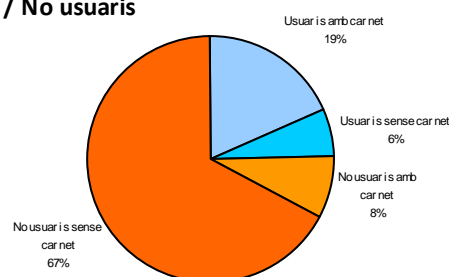
- Persones no inscrites i que no van a la biblioteca,
- Usuaris inscrits i que són conscients de tenir carnet de biblioteca, però que no van a la biblioteca, i
- Persones inscrites que no són conscients de tenir carnet de biblioteca i que no van a la biblioteca.

I per oposició, els usuaris de les biblioteques serien:

- Usuaris inscrits que van a la biblioteca i fan ús del servei de préstec,
- Usuaris inscrits que van a la biblioteca però que no fan ús del servei de préstec, i
- Usuaris no inscrits que tot i no tenir carnet van a la biblioteca.

Així doncs, pel cap baix una de cada quatre persones residents a la província de Barcelona és usuària del servei de biblioteca pública i les tres restants no en serien. Al seu torn, un de cada quatre usuaris de biblioteca XBM no tindria carnet.

Usuaris / No usuaris

El gràfic mostra els quatre grups de persones que es poden establir en relació a l'ús i la inscripció a les biblioteques de la XBM.

La importància de classificar la població en quatre grups segons si tenen carnet o no i si són usuaris o no de les biblioteques de la XBM i de dimensionar-los rau en el fet de no disposar de cap enquesta l'univers de la qual sigui estrictament els no usuaris de les biblioteques de la XBM, tinguin carnet o no. És per això ha calgut fer una aproximació al perfil dels no usuaris a partir de les diverses fonts esmentades i per això els resultats poden no ser consistents del tot. Per tant, és convenient interpretar moltes de les dades que segueixen com a qualitativament orientatives més que no pas quantitativament i exactament representatives, especialment les que fan referència a variables amb una quantitat important de valors possibles.

El perfil dels no usuaris de les biblioteques

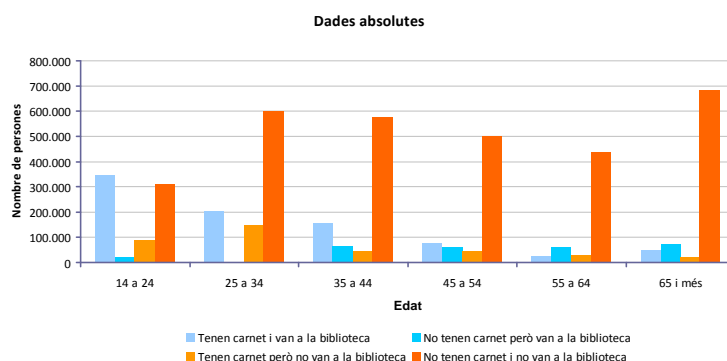
Sexe

No s'observen grans diferències pel que fa a la variable sexe pel que fa a l'ús i per oposició no ús de les biblioteques de la XBM. L'ús i el no ús per part d'homes i dones de les biblioteques de la província es reparteix a parts iguals entre ambdós sexes.

D'acord amb les dues categories de persones no usuàries establertes -no usuaris amb carnet i no usuaris sense carnet, s'obtidria que hi ha gairebé el mateix nombre d'homes i dones que no van a les biblioteques, tant si tenen carnet com si no en tenen.

Edat

L'edat és un element diferenciador tant pel que fa a usuaris com a no usuaris de les biblioteques de la XBM. Integrant dades procedents dels diversos estudis s'adverteix que en els grups de menys edat, gairebé totes les persones que són usuàries tenen carnet, i complementàriament són també els grups més nombrosos de persones que tenen carnet i no van a les biblioteques.

La població jove de 14 a 24 anys, es podria dividir en dos grups gairebé iguals en quant a nombre: usuaris i no usuaris de biblioteques. Majoritàriament els usuaris tenen carnet: hi ha molt pocs usuaris que ho siguin sense tenir carnet. D'entre els no usuaris són majoria els que no tenen carnet, ara bé hi ha un grup significatiu d'usuaris que tot i tenir carnet no van a la biblioteca. La finalització dels estudis primaris i secundaris i la incorporació al món laboral per una banda i, per l'altre la realització d'estudis superiors amb el que suposa d'accés a les biblioteques universitàries pot explicar en part aquesta situació.

La població entre 25 i 34 anys és majoritàriament no usuària del servei de biblioteca: un 20% aproximadament de persones d'aquesta edat és usuària del servei. Altrament és el grup que concentra la major proporció de persones que tot i tenir carnet no són usuaris de biblioteca: aproximadament, un 15%. Aquest 15%, en un moment o altre del seu passat havien estat usuaris del servei; segurament, la realització o la finalització dels estudis superiors té a veure amb aquest fenomen.

A partir dels 35 anys (35-44, 45-54, 55-64 i, 65 i més), és quan s'observa que hi ha el major nombre de persones que van a les biblioteques tot i no tenir carnet encara que el percentatge de persones que tenen aquest comportament és relativament petit –entre un 5% i 12% aproximadament de la població d'aquestes edats. Altrament, és a partir d'aquesta edat quan es dona una coincidència més gran entre no inscripció – persones que no tenen carnet- i no ús de les biblioteques. Els majors de 65 anys són els que menys acudeixen a les biblioteques, aproximadament un 85% de les persones d'aquestes edats és no usuària dels serveis bibliotecaris; aquest percentatge aniria sent menor a mesura que disminueix l'edat fins el grup de persones d'entre 35 i 44 anys en que el percentatge es situa en el 65% aproximadament.

Consum cultural en general

Segons l'estudi *Tipologies de consum i pràctiques culturals a Catalunya 2006* classifica la població catalana de 15 anys i més en relació al consum cultural en tres grans grups i hi associa diversos perfils.

En relació a l'ús / no ús de les biblioteques, l'informe destaca que cap dels perfils de població inclosos en els grups de **nivell de consum baix** fa servir les biblioteques.

En canvi, pel que fa al grup de **nivell de consum mitjà**, alguns perfils sí que fan ús de les biblioteques.

Finalment els grups amb **nivell de consum cultural alt**, són –en general- usuaris de biblioteques:

A partir de l'aplicació d'aquests perfils i percentatges al cas de la província de Barcelona, podem fer una aproximació dels no usuaris segons el seu nivell de consum cultural.

De les 3.485.270 persones que no són usuàries de les biblioteques públiques de la província de Barcelona, més de la meitat, 1.946.975 persones (56%) tindrien un **nivell de consum cultural baix**. En aquest grup a mesura que disminueix l'edat augmenta la probabilitat que en algun moment haguessin estat usuaris d'alguna de les biblioteques de la XBM. En general serien gent gran jubilada i només consumidora de mitjans audiovisuals (13,0% de la població), adults madurs i gent gran, amb hàbits culturals molt reduïts (14,9% de la població) i joves-adults poc actius (14,3% de la població) que representarien aproximadament cadascun una tercera part dels no usuaris amb un nivell cultural baix.

De l'altre meitat, 490.212 persones serien no usuàries però amb un **nivell de consum cultural mitjà**. En aquest cas el grup estaria majoritàriament integrat per persones que responen a un perfil de gent gran-madura, jubilada, activa en certs àmbits de consum cultural i no activa en d'altres. La resta -1.048.083 persones- que serien adults ocupats mitjanament actius i joves estudiants actius en determinats àmbits de consum cultural i poc actius en altres com les biblioteques.

La motivació del no ús de les biblioteques de la XBM

S'ha fet un exercici d'aproximació a la motivació del no ús de les biblioteques de la XBM s'ha fet a partir comparant dades de diverses fonts; cal deixar constància de la dificultat de fer aquest exercici comparatiu perquè difereixen pel que fa a universos estudiats, metodologia, etc.

Tot amb tot, si que es poden observar algunes tendències. La disponibilitat de temps, l'interès de la biblioteca com a espai de desenvolupament cultural podrien agrupar una majoria de respostes. Com a mínim un 25% dels no usuaris no aniria a la biblioteca perquè explícitament no tindria temps, i per més del 30% les biblioteques no tindrien interès atès que solucionen les seves necessitats de consum cultural –del nivell que sigui- per altres canals. Els no usuaris amb carnet associen l'haver deixat d'anar a les biblioteques amb un canvi important en la seva vida: canvi de domicili, haver deixat de tenir temps o haver finalitzat els estudis, són les raons més adduïdes per les persones d'aquest grup. La proximitat geogràfica (canvi de domicili), el factor temps, i l'haver finalitzat els estudis reglats són rellevants a l'hora de donar un motiu per no ser usuaris de les biblioteques de la XBM, cosa lògica perquè en principi tenir carnet és indicatiu que les persones d'aquest grup havien d'haver estat usuàries en un moment o altre de la seva vida. Generalitzant, es pot dir que els no usuaris amb carnet associen l'haver deixat d'anar a la biblioteca a un canvi en la seva vida: canvi de domicili, no tenir temps –ara, abans sí.

Tipologia de consum cultural i no ús de les biblioteques

De les dades de l'apartat anterior, es pot establir que com a mínim una tercera part de les persones que serien no usuàries de les biblioteques de la XBM, no ho serien per qüestions d'interès de l'oferta. Ara bé, no totes aquestes persones responen al mateix perfil: per algunes l'oferta de les biblioteques tindria poc a veure amb les seves inquietuds culturals, d'oci, formació o informació:

- No tinc l'hàbit de llegir: la biblioteca com a proveïdora de materials per a la lectura.
- Vaig deixar d'estudiar: la biblioteca com a suport als estudis reglats.

D'altres en canvi tot i que reconeixen les biblioteques de la XBM com un servei relacionat amb aquestes inquietuds, preferirien cobrir les seves necessitats per altres vies:

- Tinc els llibres a casa: la biblioteca com a proveïdora de materials per a la lectura.
- Busco la informació per Internet: la biblioteca com a proveïdora d'informació.

En aquest sentit poden ser útils les tipologies sectorials per a l'àmbit de biblioteques establertes en l'estudi *Tipologies de consum i pràctiques culturals 2006*. L'estudi, afirma que "la població usuària de biblioteques encara és força minoritària. Pràcticament dues tercers parts de la població no les utilitzen mai o gairebé mai"². Així doncs, segons aquest estudi una tercera part de la població seria usuària de les biblioteques però inclouria els usuaris exclusius de biblioteques universitàries, d'altres centres d'ensenyament i d'altres tipus de biblioteques; segurament aquest fet explica la diferència entre la tercera part apuntada i el 25% que s'ha establert en els apartats anteriors com a usuaris de les biblioteques de la XBM.

2. Conclusions i propostes d'actuació

Les conclusions que segueixen, fan referència a diferents aspectes que han estat abordats en aquest informe. Ara bé, en primer lloc i a tall de conclusió més metodològica, cal destacar la importància de

² *Tipologies de consum i pràctiques culturals a Catalunya: 2. Tipologies sectorials*. Barcelona: Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2006.

<http://www20.gencat.cat/portal/site/CulturaDepartament/menuitem.03f78855c746589fda97dc86b0c0e1a0/?vgnnextoid=bb29e3948242a110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=bb29e3948242a110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

Informe sobre la població no usuària de les biblioteques de la XBM: resum executiu
Versió 2 17/05/2012 11:15

disposar de fonts d'informació fiables per establir perfils de persones segons quina sigui la seva relació amb el servei de biblioteca pública.

Conclusions: dades rellevants

Entre un 25% i un 30% de la població de la província és usuària de les biblioteques de la XBM. Aquesta xifra pot tenir diverses lectures i per fer-les caldria tenir en compte les següents consideracions: 1. el servei de biblioteca pública és un servei lliure i gratuït –és a dir, ningú està obligat a fer-lo servir. 2. Els nivells de lectura del país són manifestament millorables i baixos³.

Així doncs el diferencial entre la població que és declara lectora habitual –(44 %) menys de la meitat de la població- i la població que és usuària de biblioteca (25% - 30%) seria d'entre 15 i 20 punts percentuals aproximadament en relació al total de la població, per tant més de la meitat de la població que es declara lectora habitual seria usuària de les biblioteques de la XBM. Tenint en compte que el servei de biblioteca pública encara no té un desplegament homogeni pel que fa a equipaments a tota la província, i el caràcter voluntari del seu ús, cal considerar que el percentatge de població que en fa ús és més que acceptable.

La distribució per edats dels usuaris de la biblioteca no segueix el patró de la piràmide d'edats de la població. Els joves és el grup d'edat amb una relació població - usuaris més gran, per contra la gent gran és el grup de població amb menys usuaris del servei bibliotecari que ofereixen les biblioteques de la XBM.

Ara bé, l'edat no és la única variable –ni potser la més important- que caracteritza i distingeix els usuaris dels no usuaris. Els estils de vida que reflecteixen els hàbits de consum i pràctiques culturals són aspectes que cal tenir molt en compte a l'hora de fer aquesta distinció. Els grups d'edat extrems –joves i gent gran- són els que tenen diferenciats més radicalment en el seu si els grups d'usuaris i dels no usuaris.

Les motivacions per deixar d'anar a la biblioteca estan a grans trets associades a dos grans categories: accessibilitat i interès i ambdues a canvis en les vides de les persones... caldria estudiar si la biblioteca va contribuir a aquests canvis i si és el cas com ho ha fet, o bé si la biblioteca era una activitat *perifèrica* en la vida anterior al canvi. Segurament una més gran vinculació de la biblioteca als interessos vitals en les etapes de la vida de cada persona contribuiria al no abandonament del seu ús quan es produeixen canvis. En tot cas, l'accessibilitat vinculada a la proximitat al domicili és una variable a considerar quan es tracta de justificar perquè no s'empra el servei. Seria d'interès estudiar la mobilitat associada a l'ús de les biblioteques i el perfil de les persones que es desplacen i de les que no es desplacen. En el cas de la ciutat de Barcelona s'observen desplaçaments entre districtes, i també se n'observen entre municipis fronterers amb trama urbana contínua o entre municipis molt pròxims.

Caldria estudiar també els horaris i els nivells de saturació de determinats equipaments com a barreres per a ampliar el nombre dels seus usuaris. Altrament queda per estudiar també els impactes en el nombre d'usuaris de determinades ampliacions horàries que s'han fet.

El desplegament del servei a la província ha seguit una lògica que necessàriament ha de tenir un sostre: en general l'oferta de servei ha creat una demanda que en tot cas estava latent, el creixement en els recursos i el creixement en l'ús de les biblioteques han anat –amb alts i baixos- molt en paral·lel al llarg dels darrers anys. Ara bé, atesos els nivells de desenvolupament i consum cultural del país, dels índex de lectura, del nombre dels ja usuaris i de la implantació, desenvolupament i accés a les TIC per part dels usuaris i dels no usuaris, no sembla fàcil atraure nous públics a les biblioteques (o fins i tot mantenir els actuals) sinó és que hi ha ofertes associades a interessos molt específics de determinats grups i –en segons quins casos- amb un posicionament, lideratge i presència de la biblioteca en l'entorn tecnològic (web 2.0...)

³ "El 42,6% dels residents a Catalunya més grans de 14 anys es declara no lector, és a dir, que al llarg de l'últim any no han llegit mai o gairebé mai. Del 57,4% restant, el 12,9 es declara lector ocasional (és a dir, llegeix llibres alguna vegada al mes o al trimestre), mentre que el 44,5% es declara lector freqüent (llegeix llibres tots els dies o alguna vegada a la setmana). Aquests percentatges són només una mica millors que els d'Espanya, on l'índex de no lectors va arribar l'any 2006 al 44,5%." *Pla de Foment de la Lectura 2008-2010*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2008. Accés en línia

<http://www20.gencat.cat/portal/site/CulturaDepartament/menuitem.20ff85629f81c5d9f62e14d4b0c0e1a0/?vgnextoid=1bc7f3782c30b010VgnVCM100000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=1bc7f3782c30b010VgnVCM100000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detail&contentid=0861ea3b9c2a5110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>. [Consulta: 10 de gener de 2010]

Propostes d'actuació

- Centrar les accions en grups molt concrets d'usuaris: grups diana, que cal dimensionar i caracteritzar a través de diverses variables de perfil i d'ús, localitzant-los territorialment.
- Començar per grups d'usuaris de perfil consum cultural mig: gent gran i adults que no van a les biblioteques. La possibilitat de captar aquests usuaris, sembla a priori, més fàcil que captar altres persones amb un perfil de consum cultural molt limitat.
- Fidelitzar els usuaris: hi ha massa usuaris amb carnet que han deixat d'anar a la biblioteca per alguna raó o altra.
- Emprendre algun tipus d'acció per tal de no perdre usuaris joves de consum cultural mig quan inicien la universitat o acaben els estudis.
- Vetllar perquè les enquestes de serveis públics que es puguin realitzar a nivell municipal incloguin ítems relacionats amb el servei de biblioteca.
- Vincular estretament el servei de biblioteca pública al desplegament d'altres polítiques públiques de diferents àmbits.
- Periòdicament fer estudis comparatius entre les característiques sociodemogràfiques de la població amb les dels usuaris de les biblioteques.

Annex 1. Fonts d'informació

Aquest informe està basat en una anàlisi de les dades que aporten diverses fonts d'informació, tant generals, com sectorials o de la pròpia GSB. Cal dir que, en general, es disposa de més informació de la població que és usuària de les biblioteques que de la que no n'és.

Fonts d'informació generals

- Revisión del Padrón municipal de habitantes 2008: datos a nivel nacional, comunidad autónoma y provincia. Madrid: Instituto Nacional de Estadística, 2009. [Padró 2008]
<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&file=pcaxis&path=%2Ft20%2Fe245%2Fp04%2F%2Fa2008>
- Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya 2006. Barcelona: Institut d'Estudis Metropolitans, 2007. [ECVHPCat 2006]
http://www.enquestadecondicionsdevida.cat/doc/Def_sintetics_14_11_07.pdf

Fonts d'informació pròpies de la GSB

Tret del *Registre d'usuaris* les altres fonts d'informació són estudis promoguts per la GSB i realitzats en col·laboració amb el Servei d'Avaluació de Serveis i Qualitat de la Diputació de Barcelona; aquests estudis han estat basats en enquestes telefòniques a una mostra representativa de persones segons l'univers definit.

- *Registre d'usuaris de la XBM: base de dades d'usuaris de la XBM a 31/12/2008*. Barcelona: Diputació de Barcelona. [BdD 2008]
- *Enquesta usuaris no actius de biblioteques [Estudi usuaris no actius XBM 2006]*. Barcelona, Diputació de Barcelona, 2006. [EUNoA 2006]
- *Avaluació de la satisfacció amb les biblioteques de la Xarxa [Estudi d'usuaris XBM 2007]*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2007. [EU XBM 2007]
- *Enquesta als no usuaris de biblioteques 2008: [Estudi de no usuaris 2008]*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2008. [ENoU 2008]
- *Estudi comparatiu Conjunt població – Usuaris biblioteques: [Estudi Població-Usuaris XBM, 2009]*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2009. [EComp 2009]
http://intradiba/Xt/Bib/documentacio/sat_2008_poblacio_vs_usuaris.pdf

Fonts d'informació sectorials

- *Las bibliotecas públicas en Cataluña: Informe de evolución 2001-2005*. Madrid: Ministerio de Cultura, 2008. [BPCat 2001-2005]
<http://www.bibliotecaspublicas.info/estudiobp08/CCAA/BP05Cataluna.pdf>
- *Enquesta de consum i pràctiques culturals 2006*. 2a versió corregida el 24 d'octubre del 2008. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2008. [ECPCCat 2006]
<http://www.idescat.cat/cat/idescat/publicacions/catalog/pdfdocs/ecpc06.pdf>
http://www.bibliotecaspublicas.info/mcu/docs/est_campo_usu_BPE.pdf
- *Tipologies de consum i pràctiques culturals a Catalunya 2006: 1. Tipologies generals*. Barcelona, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2009. [TCPCCat Gral 2006]
http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SSCC/GT/Arxius%20GT/FI_024_Tipologies_generals_consum.pdf
- *Tipologies de consum i pràctiques culturals a Catalunya 2006: 1. Tipologies sectorials*. Barcelona, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, 2009. [TCPCCat Sect 2006]
http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SSCC/GT/Arxius%20GT/FI_025_Tipologies_sectorials_consum.pdf
- *Hábitos de Lectura y Compra de libros en España 2008: informe metodológico y de resultados*. Madrid: Gremio de Editores de España, 2009. [HLCLEsp 2008]
http://www.federacioneditores.org/0_Resources/Documentos/Habitos_Lectura_CompraLibros_2008.zip
<http://dglab.cult.gva.es/Libro/Informes/Habitoslectura08Espana.pdf>
- *Hàbits de Lectura i Compra de Llibres a Catalunya 2008*. Barcelona: Gremi d'Editors de Catalunya, 2009. [HLCLCat 2008]
<http://www.gremieditorscat.es/AdArch/Bilio/Ftp/HLCL08.pdf>

- *Barómetro de Hábitos de Lectura y Compra de Libros: 3r trimestre de 2009.* Madrid: Federación de Editores de España, 2009. [BHLCLEsp 2009]
- *Bibliotag: estadístiques i avaluació de biblioteques públiques.*
<http://delicious.com/Bibliotag>

Població	Inscripció	Ho saben?	Van a la biblioteca?	Fan servir el servei de préstec?
Població de 14 anys i més = 4.624.643 100%	Estan inscrits a la biblioteca? sí = 1.649.762 36% no = 2.974.881 64%	Ho saben? sí = 1.239.404 27% no = 410.358 9%	Van a la biblioteca? sí = 861.894 19% no = 377.510 8%	Fan servir el préstec? sí = 498.525 11% no = 363.369 8%
				Fan servir el servei de préstec? no = 377.510 8%
Padró 1/1/2008	Base de dades 31/12/2008	Base de dades 31/12/2008 Estudi no usuaris 2008	Base de dades 31/12/2008 Estudi no usuaris 2008 Estudi usuaris XBM 2007	Fan servir el servei de préstec? no = 410.358 9%
				Fan servir el servei de préstec? sí = 277.479 6% no = 277.479 6%
		Ho saben? - sí = 2.974.881 64%	Van a la biblioteca? sí = 277.479 6% no = 2.697.402 58%	Fan servir el servei de préstec? no = 2.697.402 58%

Van a la biblioteca	1.139.373
Usuaris	25%
No van a la biblioteca	3.485.270
No usuaris	75%